

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยได้ ๓ ขั้นตอนด้วยกัน คือ

- ขั้นที่ ๑ การสร้างแบบสอบถามและการทดสอบแบบสอบถาม
- ขั้นที่ ๒ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ ๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดบุคลิกภาพทางการเมืองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้คือ

- ก. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวแปร (construct validity)
- ข. การสร้างข้อคำถาม
- ค. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ของข้อคำถามและตัวเลือกแต่ละข้อ

ง. การทดสอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเพียงพอ

ก. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวแปร ผู้วิจัยได้นำลักษณะนิสัยที่เป็นองค์ประกอบและบุคลิกภาพประชาธิปไตย ๑๑ ลักษณะนิสัย ที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ ๒ (หน้า ๑๓-๑๖) มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (ดูภาคผนวก) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ๒๕ ท่าน) ตรวจสอบและให้คะแนนความสำคัญของลักษณะนิสัยแต่ละข้อที่มีต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค้ำจุนจำนวนข้อคำถามสำหรับลักษณะนิสัยแต่ละข้อ ให้เหมาะสมที่สุดในการสร้างแบบสอบถาม

ผลการตรวจสอบ ลักษณะนิสัยทั้ง ๑๑ ข้อได้คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

	คะแนนเต็ม ๑๐	
๑. ความเชื่อมั่นในตนเองและเคารพตนเอง	ได้คะแนนเฉลี่ย	๖.๖๐
๒. ความใจกว้างและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา	ได้คะแนนเฉลี่ย	๗.๕๕
๓. ความเคารพในเหตุผลและความจริง	ได้คะแนนเฉลี่ย	๘.๕๐
๔. การมองโลกในแง่ดีและมีรัทธาต่อชีวิต	ได้คะแนนเฉลี่ย	๗.๖๑
๕. ความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	ได้คะแนนเฉลี่ย	๘.๔๑
๖. ความห่วงใยในนิสรภาพและเสรีภาพ	ได้คะแนนเฉลี่ย	๘.๐๘
๗. ความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคล	ได้คะแนนเฉลี่ย	๗.๕๔
๘. ความโอบอ้อมอารี เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ได้คะแนนเฉลี่ย	๕.๓๖
๙. ความเคารพในหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย	ได้คะแนนเฉลี่ย	๗.๘๗
๑๐. ความตื่นตัวในกิจกรรมของส่วนรวม	ได้คะแนนเฉลี่ย	๖.๙๐
๑๑. ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและหน้าที่พลเมือง	ได้คะแนนเฉลี่ย	๗.๖๒

จากคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวนี้จึงเชื่อมั่นได้ว่าลักษณะนิสัยทั้ง ๑๑ ข้อ เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพประชาธิปไตย และแต่ละลักษณะนิสัยนั้นมีความสำคัญต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยไม่เท่ากัน ซึ่งพอจะจัดเป็นอัตราส่วนได้ดังนี้

ลักษณะนิสัยที่
อัตราส่วน

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑
๓	: ๔	: ๔	: ๔	: ๔	: ๔	: ๔	: ๓	: ๔	: ๓	: ๔

หมายเหตุ การกำหนดอัตราส่วนนี้ จัดตามอัตราส่วนของคะแนนเฉลี่ย
ต่อคะแนนเต็ม ๑๐ คือ ระหว่าง ๕ - ๖.๙ = ๓ ส่วน และ
ระหว่าง ๗ - ๘.๙ = ๔ ส่วน

เมื่อลักษณะนิสัยทั้ง ๑๑ ข้อของบุคลิกภาพประชาธิปไตยมีความเที่ยงตรงแล้ว
ลักษณะนิสัยตรงกันข้ามจึงถือว่าเป็นบุคลิกภาพอานาจนิยม ดังที่อธิบายไว้ในบทที่ ๒ แล้ว
(หน้า ๔๑-๔๔)

ข. การสร้างข้อคำถาม ผู้วิจัยได้นำวิธีการวัดบุคลิกภาพแบบใหญ่ของประเมินตนเอง คือ การตั้งคำถามเป็นสถานการณ์เร่งเร้าที่มีความหมายต่อผู้ตอบ และมีคำตอบเป็นพฤติกรรมตอบสนองใหญ่ของเลือกตอบ ซึ่งคำตอบแต่ละข้อจะเป็นภาพสะท้อนบุคลิกภาพของผู้ตอบ

ดังนั้น จากลักษณะนิสัย ๑๑ ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นหลักในการสร้างข้อคำถามในลักษณะของสถานการณ์จำลอง และมีพฤติกรรมให้เลือกตอบ ๓ ข้อ ซึ่งเป็นตัวแทนของบุคลิกภาพประชาธิปไตย ๑ ข้อ มีค่าคะแนนเท่ากับ ๓ ตัวแทนบุคลิกภาพอำนาจนิยม ๑ ข้อ มีค่าคะแนนเท่ากับ ๑ และตัวแทนบุคลิกภาพสับสน ๑ ข้อ มีค่าคะแนนเท่ากับ ๒ ตัวอย่างเช่น

เมื่อมีการลงมติในที่ประชุม ท่านมักจะปฏิบัติอย่างไร

(ประชาธิปไตย) ก. ออกเสียงสนับสนุนฝ่ายที่ท่านเห็นด้วย

(อำนาจนิยม) ข. ออกเสียงตามเสียงส่วนใหญ่

(สับสน) ค. มักจะสับสนตัดสินใจไม่ถูก จึงง้อออกเสียง

ค. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามและตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้ใช้วิธี Face Validity คือ เมื่อได้ข้อคำถามทั้ง ๒๕ ข้อแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของคำถามและตัวเลือกแต่ละข้อว่าสามารถวัดลักษณะนิสัยที่ต้องการได้หรือไม่

ง. การทดสอบแบบสอบถาม หลังจากได้ข้อคำถามที่ผ่านการปรับปรุงโดยคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๕ ท่านดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อทำการทดสอบต่อไป

ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ, รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ นองแก้ว,
รองศาสตราจารย์ ดร.กมล สุขพาณิชย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญตัน ดอกไชสง และ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ ช่างเรียน.

สำหรับการทดสอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอน ๒ ขั้นตอน คือ

๑. คัดเลือกนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในทาง
ประชาธิปไตยโดยจำนวน ๕๐ คน และนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในทางอำนาจนิยม
จำนวน ๕๐ คน โดยใช้วิธี Socio-Gramme คือการให้กลุ่มเพื่อนประเมินบุคลิกภาพ
ของกันและกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ๕ ห้อง จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๐ คน
ประเมินบุคลิกภาพของเพื่อนของตนในห้องแต่ละห้อง ในลักษณะนิสัยทั้ง ๑๑ ลักษณะนิสัย
ของบุคลิกภาพประชาธิปไตยและบุคลิกภาพอำนาจนิยม แล้วนำผลการประเมินของนักศึกษา
แต่ละห้องมาคัดนักศึกษากลุ่มทดลอง ๑๐๐ คน ดังกล่าวข้างต้น

๒. นำแบบสอบถาม ๒๕ ข้อ ทดสอบกับกลุ่มทดลอง ๑๐๐ คนนี้ คำตอบที่ได้มา
แต่ละข้อได้ถูกนำไปหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการทางสถิติแบบ t-test แบบสอบถาม
ข้อใดที่ไม่สามารถแบ่งนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกันออกจากกันได้จะถูกคัดออก

ผลการทดสอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเพียงพอเหลืออยู่
๕๐ ข้อ แต่เพื่อให้แบบสอบถามมีข้อคำถามที่จะวัดลักษณะนิสัยทั้ง ๑๑ ประเภทได้ความ
อัตราส่วนที่เหมาะสมตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๒๕ ท่าน ได้ให้อัตราส่วนเอาไว้แล้ว (ดูหน้า ๘๗)
ผู้วิจัยจึงต้องจัดข้อคำถามที่จะใช้วัดลักษณะนิสัยแต่ละประเภท ให้เท่ากับอัตราส่วนดังกล่าว
ดังนี้ คือ

ลักษณะนิสัยที่ ๑	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๓ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๒	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๓	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๔	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๕	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๖	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๗	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๘	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๓ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๙	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๑๐	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๓ ข้อ
ลักษณะนิสัยที่ ๑๑	มีข้อคำถามย่อยที่จะใช้ในการวัด	๔ ข้อ
	รวม	๔๑ ข้อ

แบบสอบถาม ๕๐ ข้อข้างต้นจึงถูกคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เหมาะสม คือ ๔๑ ข้อ โดยการเลือกเอาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงที่สุดตามลำดับในแต่ละลักษณะนิสัย

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยครูในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น ๗,๕๒๕ คน ดังรายละเอียดในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครู

ชื่อวิทยาลัยครู	จำนวน
สวนสุนันทา	๑,๓๖๔
สวนกุหลาบ	๑,๒๖๔
จันทร์เกษม	๑,๓๗๓
พระนคร	๑,๒๕๔
ธนบุรี	๘๑๘
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๑,๕๓๓
รวม	๗,๕๒๕

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มประชากรจากวิทยาลัยครูทั้ง ๖ แห่ง ร้อยละ ๑๐ ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในแต่ละวิทยาลัยครู โดยให้กระจายไปอย่างมีสัดส่วนตามตัวแปรอิสระดังนี้ ๑) ระดับชั้นปี (๑-๔) ๒) กลุ่มวิชาเอก ๓) เพศ และ ๔) ประสมการจากการรับราชการ

สุวรรณ สุวรรณเวช, หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวการเขียนวิทยานิพนธ์รายงานทางวิชาการและรายงานประจำภาค (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘), หน้า ๑๐๘.

ในการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตบนั้นผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจาก อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งให้นำไปให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ตนสอนนั้นเป็นผู้ทำ ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด ๕๐๐ ชุด และได้รับคืนกลับมาทั้งสิ้น ๓๕๔ ชุด ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ จำนวนกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามที่ได้คืน

ชื่อวิทยาลัยครู	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้คืน
สวนสุนันทา	๑๕๗	๑๔๓
สวนกุหลาบ	๑๖๔	๑๕๔
จันทร์เกษม	๑๒๓	๑๓๓
พระนคร	๑๒๐	๑๐๓
ธนบุรี	๘๐	๗๕
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๑๗๕	๑๕๖
รวม	๕๐๐	๓๕๔

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๓๕๔ ชุดนี้ เมื่อนำมาคัดเลือกอีกครั้งหนึ่งเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ จำนวน ๓๐๗ ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วจำนวน ๓๐๗ ชุด ผู้วิจัยได้นำมาลงมือแล้วนำไปเจาะบัตรที่จะนำไปใช้กับเครื่องคำนวณ (computer) เมื่อได้บัตรที่เจาะเรียบร้อยแล้ว ได้นำไปเข้าเครื่องคำนวณที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคำนวณตามขั้นตอนดังนี้ คือ

๑. เฉากน้บความถี่ หาค่าร้อยละและค่า x^2 เพื่อบมองภาพบุคคลิกภาพทาง การเมื่องโดยทั่วไปของนักศึกษาคครู อันเป็นการพิสูจน์สมมุติฐานข้อที่ ๑

๒. วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อบหาความแตกต่างใน บุคคลิกภาพของนักศึกษาคครูตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ และตรวจสอบรายคู่โดยวิธี LSD. Procedure ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ เพื่อบทดสอบสมมุติฐานข้อที่ ๒

๓. วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อบหาความแตกต่างใน บุคคลิกภาพของนักศึกษาคครู กลุ่มวิชาเอกวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาเอกสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ และกลุ่มวิชาเอกอื่น ๆ และตรวจสอบรายคู่โดยวิธี LSD. Procedure ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ เพื่อบทดสอบสมมุติฐานข้อ ๓

๔. วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อบหาความแตกต่างใน บุคคลิกภาพของนักศึกษาคครูชาย กับนักศึกษาคครูหญิงเพื่อบทดสอบสมมุติฐานข้อที่ ๔

๕. วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อบหาความแตกต่างใน บุคคลิกภาพของนักศึกษาคครูที่เคยรับราชการกับนักศึกษาคครูที่ไม่เคยรับราชการ เพื่อบพิสูจน์ สมมุติฐานข้อที่ ๕

ซึ่งการคำนวณทั้งหมดนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPS.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

x^2 หมายถึง chi-squares.